

Η εκδίκηση της παράλληλης κοινωνίας;

Είναι από εκείνες τις ειδήσεις που τακτοποιούνται τελευταίες στη λίστα των διεθνών από το συντάκτη του δελτίου των οκτώ. Στα ελάχιστα δευτερόλεπτα που της αφιερώνονται, μόλις που προλαβαίνεις να δεις κάποιους λίγους, με βαριά χειμωνιάτικα ρούχα, να περιφέρονται στους δρόμους μιας μάλλον ωραίας πόλης, κρατώντας χαρτόνια με συνθήματα σε μια γλώσσα που αργότερα μαθαίνεις ότι είναι γερμανικά.

Όλα αυτά στο τέλος Οκτώβρη όπου πράγματι δεν υπήρχε λόγος να αποδοθεί μεγαλύτερη σημασία στη συγκέντρωση περίπου 400 ανθρώπων μιας οργάνωσης με το όνομα Pegida, «Πατριώτες Ευρωπαίοι κατά της Ισλαμοποίησης της Δύσης».

Μέχρι το τέλος Δεκέμβρη, όμως, τα πράγματα αλλάζουν γιατί οι συμμετέχοντες στις πορείες από 400 γίνονται 17.000 και έτσι το θέμα ανεβαίνει στην ειδησεογραφική ατζέντα και οι απορίες σχεδόν λύνονται. Μαθαίνουμε λοιπόν ότι αυτή η ωραία πόλη είναι η Δρέσδη που σταδιακά την μιμούνται και άλλες στη γερμανική επικράτεια και όχι μόνο, αυτοί οι αρχικά λίγοι που πλέον γίνονται πολλοί είναι ένα συνονθύλευμα από απλά συντηρητικούς, δεξιούς, ακροδεξιούς, μερικούς χούλιγκαν και νεοναζί και τα συνθήματα στα χαρτόνια λένε «Έξω οι ξένοι», «Για την διατήρηση της κουλτούρας μας», «Είμαστε κατά των ιερών πολέμων σε γερμανικό έδαφος». Η τυπική αφορμή για την οργάνωση αυτού του ξενοφοβικού ξεσπάσματος με επίκεντρο το Ισλάμ φαίνεται να είναι μια [βίαιη σύγκρουση](#) μεταξύ υποστηρικτών του εργατικού κόμματος του Κουρδιστάν PKK και ομάδας ισλαμιστών στο Αμβούργο. Και να σκεφτεί κανείς ότι η Γερμανία δεν είναι καν αντιπροσωπευτικό παράδειγμα συνεχών και αριθμητικά σημαντικών μεταναστευτικών ροών από μουσουλμανικές χώρες, αφού σύμφωνα με στοιχεία μέχρι και το 2005, το 32% του πληθυσμού των αλλοδαπών

προερχόταν από άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, ένα επιπλέον ποσοστό 48% προερχόταν από άλλες ευρωπαϊκές χώρες και μόλις 12% και 4% από Ασία και Αφρική αντίστοιχα.

<https://www.flickr.com/photos/dierkschaefer/>

Η Pegida ίσως και να απομονωθεί ως αποτέλεσμα των συντονισμένων προσπαθειών σε επίπεδο επίσημου πολιτικού λόγου. Η δημοφιλής καγκελάριος διαμηνύει προς όλες τις κατευθύνσεις ότι «Δεν υπάρχει στη Γερμανία χώρος για μίσος κατά πιστών, ούτε για ισλαμοφοβία, ούτε για ξενοφοβία» και οι τελευταίες εκλογές έδειξαν ότι ο λόγος της περνάει στον Γερμανό πολίτη. Παράλληλα, όμως, η εμπειρία δείχνει ότι η Pegida μπορεί να εξελιχθεί σε κάτι παραπάνω από μια πρόσκαιρη, ενοχλητική και γραφική παρουσία στη γερμανική κοινωνία. Αυτό μπορεί να συμβεί γιατί η φτώχεια, – συνθήκη που ανατέλλει δυναμικά στη Γερμανία με τον αριθμό των φτωχών και των επαγγελματικά «ανασφαλών» να αυξάνει δραματικά – , φέρνει γκρίνια και ενίοτε φέρνει πιο κοντά τις ρατσιστικές και ακροδεξιές μετατοπίσεις αλλά και γιατί αρκετά χρόνια τώρα ο κυρίαρχος δημόσιος λόγος των ΜΜΕ

έχει μια πολύ συγκεκριμένη στάση απέναντι στη μετανάστευση.

Ο γερμανικός τύπος (για παράδειγμα το Der Spiegel) αντιλαμβάνεται την ενσωμάτωση των μεταναστών ως την ύπαρξη μιας "[παράλληλης κοινωνίας](#)" μέσα στη γερμανική κοινωνία. Με λίγα λόγια και με όρους καθημερινότητας, ο μετανάστης γείτονας πρέπει να είναι προσεκτικός στην οδήγηση, να κατεβάζει τα σκουπίδια του, να μην δημιουργεί ταραχές, τέλος πάντων να υπάρχει κάπου εκεί έξω αλλά να μην ξέρω και πολλά γι' αυτόν. Με παραδειγματικά του [άρθρα](#) το Der Spiegel μας λέει ότι η «παράλληλη κοινωνία» εξασφαλίζει στους μετανάστες την ασφάλεια του ανήκειν, την ιδιωτικότητα και στους Γερμανούς την ικανοποίηση να ζουν σε μια ποικιλότροπη, πολυπολιτισμική κοινωνία, ανεξάρτητα βέβαια που δεν είναι διατεθειμένοι να της ρίξουν δεύτερη ματιά.

Με την ίδια λογική, το Deutsche Welle προτιμάει ιδιαιτέρως τις αφηγήσεις και τα ντοκιμαντέρ για ανθρώπους απ' όλο τον κόσμο που προσπαθούν να βρουν την τύχη τους στη Γερμανία και είναι πραγματικά αξιοσημείωτο πόσο αποστασιοποιημένα το κάνει αυτό. Η πιο χαρακτηριστική περίπτωση ήταν το ντοκιμαντέρ [Strangers](#) που τόσο ο τίτλος όσο και το περιεχόμενο προτείνουν την τάση αντιμετώπισης των εν δυνάμει μεταναστών από την γηγενή κοινωνία. Ένα τηλεοπτικό εγχείρημα αποτροπής με πολύ ξεκάθαρη την προσέγγιση του «εσείς» και «εμείς».

Η «παράλληλη κοινωνία» των κυρίαρχων μέσω της Γερμανίας είναι το τέλειο άλλοθι για τη μη λήψη ουσιαστικών μέτρων ενσωμάτωσης αφού έμμεσα υποδηλώνει και προπαγανδίζει ότι οι μετανάστες διαχωρίζονται με τη θέλησή τους, ότι αρνούνται να αποκτήσουν πολιτισμικά εργαλεία όπως η γλώσσα και η εκπαίδευση και έτσι καταλήγουν να περιθωριοποιούνται εργασιακά, επιζητώντας να λάβουν κοινωνικές παροχές που τελικά βλάπτουν το σύνολο του ασφαλιστικού συστήματος και τους προσφέρονται σε βάρος της υπόλοιπης κοινωνίας.

Όλα αυτά σε συνδυασμό με θέματα που κατά καιρούς προκύπτουν όπως η απαίτηση μερικών μουσουλμάνων δασκάλων να φορούν

μαντίλες στην τάξη ή οι κακές σχολικές επιδόσεις των παιδιών μεταναστών στα οποία επιρρίπτεται η γενικότερη ανεπάρκεια του γερμανικού σχολικού συστήματος ή μεμονωμένα κρούσματα βίας σε γειτονιές μεταναστών, έχουν συμβάλει σε μια ιδιαίτερα αρνητική στάση της κοινής γνώμης για τους μετανάστες. Μια κοινή γνώμη που είναι ελάχιστα εξασκημένη στην πραγματική κατανόηση των πολιτισμικών και κοινωνικών ιδιαιτεροτήτων, των εθνικών ιδιοσυγκρασιών και μια κρατική εξουσία με ελάχιστο ενδιαφέρον να τις διδάξει, συγκεντρώνοντας προς το παρόν αιτήσεις ασύλου για τις οποίες έτσι και αλλιώς, επιφυλάσσει ελάχιστα ποσοστά αποδοχής.

Πόση έκπληξη άραγε να προκαλεί η παρουσία μιας οργάνωσης όπως η Pegida;

Άννα Τριανταφυλλίδου – Ρουμπίνη Γρώπα (επιμέλεια), Η μετανάστευση στην Ενωμένη Ευρώπη, εκδόσεις Κριτική